

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΟΥ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ *

Υ π ό

Γ. ΜΑΝΤΖΑΒΙΝΟΥ

Παρήλθεν έτος άφ' ής είχα την τιμήν νά έκθέσω πρós ύμάς τά της οίκο-
νομικής καταστάσεως της Χώρας* καί την πολιτικήν της Τραπεζής της 'Ελλά-
δος κατά τό 1949.

Κατά τό διαρρεύσαν έκτοτε χρονικόν διάστημα, γεγονότα εξαιρετικής ση-
μασίας έλαβον χώραν παγκοσμίως καί έν Εύρώπη, άτινα έσχον ισχυρόν αντίκτυ-
πον καί παρ' ήμίν, θεωρώ δέ σκόπιμον ίνα πρò της αναλύσεως του ύπό την
ümetéραν κρίσιν υποβαλλομένου Ισολογισμού της Τραπεζής της 'Ελλάδος της 31
Δεκεμβρίου 1950 καί της ύπ' αútης άσκηθείσης πολιτικής, έκθέσω πρós ύμάς
εις γενικωτάτας γραμμάς την εξέλιξιν της ευρωπαϊκής καί παγκοσμίου οίκο-
νομίας κατά τό έτος 1950.

Η ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΣ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Τò κυριαρχούν γεγονός του διαρρεύσαντος έτους 1950 υπήρξεν ó πόλεμος
έν Κορέα. Τά πολιτικά γεγονότα της Άπω Ανατολής δεσπόζουν του δευτέρου
ημίσεος του λήξαντος έτους, κατά την διάρκειαν του όποιου τινά έκ των πρού-
παρχόντων οικονομικών προβλημάτων άμβλύνονται, άλλα δέ πρós αντιμετώπι-
σιν πολιτικά καί οικονομικά προβλήματα προκύπτουν.

Διά τό έτος 1950 έπισκοπούμενον έν τή συνόλω του καί ανεξαρτήτως πρós
τάς επιδράσεις αίτινες άπέρρευσαν έκ των πολεμικών γεγονότων, δύναται νά λε-
χθῆ ότι υπήρξεν έτος συνεχίσεως της αναληφθείσης μεταπολεμικώς ύπό των

* Κατά την έτησίαν γενικήν συγέλευσιν των μετόχων της Τραπεζής της 'Ελλά-
δος της 14 'Απριλίου 1951, ó Διοικητής κ. Γ Μαντζαβίνος ανέγνωσε την έκθεσί-
ν του. 'Η έκθεσις, έκτεινομένη εις όλους τους τομείς της οικονομικής δραστηριότητος
της χώρας, έν τῷ πλαισίῳ της διαμορφωθείσης διεθνούς οικονομικής καταστάσεως,
έχει ως άκολούθως εις τά κυριώτερα αútης σημεία :

διαφόρων χωρῶν προσπαθείας πρὸς ἀνόρθωσιν τῆς οἰκονομίας των καὶ ἐπίτευξιν μιᾶς νέας ἐπὶ παγκοσμίου κλίμακος ἰσορροπίας, ἥτις κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ἤγγισε νέα ἐπίπεδα μεγάλης ἀποδόσεως. Αἱ χαρακτηρίζουσαι τὸ ἔτος 1950 εὐνοϊκαὶ ἐξελίξεις συνίστανται εἰς τὴν αὐξησιν τῆς παραγωγῆς καὶ τῆς οἰκονομικῆς δραστηριότητος, ἥτις ἐσημείωσε νέαν ἀνοδὸν, τὴν αὐξησιν τῶν ἐμπορικῶν ἀνταλλαγῶν καὶ βελτίωσιν τοῦ πρότερον ἀπειλητικοῦ ἰδία διὰ τὰς εὐρωπαϊκὰς χώρας, προβλήματος τῶν πληρωμῶν εἰς ἰσχυρὸν νόμισμα.

Ἡ αὐξησις τῆς παραγωγικῆς δραστηριότητος ἀφορᾷ πρὸ παντὸς εἰς τὴν βιομηχανικὴν παραγωγὴν, ἀνωτέραν περὶ τὰ μέσα τοῦ ἔτους ἐν Εὐρώπῃ κατὰ 10 % τοῦ προηγουμένου ἔτους, εἰς δὲ τὰς Η. Π. Ἀμερικῆς περὶ τὰ 13 % μὲ νέαν σημαντικὴν ἄνοδον (9 %) μέχρι τέλους τοῦ ἔτους. Ἡ γεωργικὴ παραγωγή καίτοι μετρίως εὐνοηθεῖσα ἀπὸ τὰς καιρικὰς συνθήκας, κυμαίνεται περὶ τὰ προπολεμικὰ ἐπίπεδα. Ἡ αὐξησις τῆς βιομηχανικῆς δραστηριότητος καίτοι εἰς μεγαλύτεραν κλίμακα ἀφορᾷ εἰς τὰς πολεμικὰς βιομηχανίας, προσδίδει ἐν τούτοις γενικώτερον τόνον εἰς τὴν καθόλου οἰκονομικὴν δραστηριότητα. Ἡ αὐξησις τῆς ἀπασχολήσεως, ἐντεινομένη ἰδίως ἀπὸ τῶν μέσων τοῦ ἔτους, ἐπιφέρει μείωσιν τοῦ αὐξηθέντος πρόσκαιρος ἐν Η. Π. Ἀμερικῆς ἀριθμοῦ τῶν ἀνέργων.

Ὁ ὄγκος τοῦ διεθνοῦς ἐμπορίου ἀκολουθεῖ τὴν γενικὴν αὐξησιν τῆς παραγωγῆς καὶ αἱ παγκόσμιαι ἐξαγωγαὶ ὑπερβαίνουσιν κατὰ 13 % περίπου τὰ προπολεμικὰ ἐπίπεδα. Αἱ χώραι τῆς Δυτικῆς Εὐρώπης χάρις εἰς τὴν αὐξησιν τῆς εὐρωπαϊκῆς παραγωγῆς βιομηχανικῶν, μεταλλευτικῶν καὶ γεωργικῶν προϊόντων, συμμετέχουσιν ἐνεργότερον εἰς τὴν αὐξησιν τῶν ἐξαγωγῶν ἐν συγκρίσει πρὸς τὰς λοιπὰς χώρας, ἐνῷ ἀντιθέτως αἱ εἰσαγωγικαὶ αὐτῶν ἀνάγκαι μειοῦνται. Αἱ ἐνδοευρωπαϊκαὶ καὶ ἐμπορικαὶ σχέσεις ἀναπτύσσονται, ἐνῷ ταυτοχρόνως αὐξάνει τὸ ρεῦμα τῶν ἐξαγωγῶν βασικῶν ὑλῶν πρὸς τὰς Η. Π. Ἀμερικῆς ἐντεινόμενον ἰδίως μετὰ τὰ γεγονότα τῆς Κορέας.

ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΤΟΥ ἘΛΛΕΙΜΜΑΤΟΣ ΔΟΛΛΑΡΙΩΝ

Κατ' ἀκολουθίαν τῶν ἀνωτέρω ἐξελίξεων εἰς τὴν διάρθρωσιν τοῦ διεθνοῦς ἐμπορίου, μεταβάλλεται διαρκούντος τοῦ 1950 ἡ ὄψις τοῦ προβλήματος τῶν διεθνῶν πληρωμῶν. Τὸ πρόβλημα τοῦ ἐλλείμματος δολλαρίων, τὸ ὅποιον μεταπολεμικῶς ἔθετε διαρκῶς ἐν κινδύνῳ τὴν οἰκονομικὴν ἰσορροπίαν καὶ σταθερότητα τῶν περισσοτέρων χωρῶν, παρουσιάζει οὐσιώδη κατὰ τὸ πρῶτον καὶ ταχυτάτην κατὰ τὸ δεῦτερον ἐξήμηνον τοῦ ἔτους ἐπὶ τὰ βελτιώ ἐξελίξιν. Τὰ ἐλλείμματα τοῦ συνόλου σχεδὸν τῶν ἐντεῦθεν τοῦ σιδηροῦ παραπετάσματος περιοχῶν μετὰ τῶν Η. Π. Ἀμερικῆς μειοῦνται αἰσθητικῶς. Εἰδικώτερον τὸ ἰσοζύγιον πληρωμῶν τῆς Δ. Εὐρώπης μὲ τὰς Η. Π. Ἀμερικῆς βελτιοῦται ἐντὸς τοῦ 1950, ἀπ' ἐνός-λόγῳ τῆς μειώσεώς τοῦ εἰς δολλάρια ἐλλείμματος τοῦ ἐμπορικοῦ ἰσοζυγίου αὐτῆς

και ἀφ' ἑτέρου λόγῳ αὐξήσεως τοῦ πλεονάσματος τῶν ἐτέρων στοιχείων τοῦ εὐρωπαϊκοῦ ἰσοζυγίου πληρωμῶν εἰς δολλάρια. Ὡς περαιτέρω δὲ ἀποτελεσμα καὶ παρὰ τὴν κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος μείωσιν τῆς ἀμερικανικῆς βοήθειας, διαπιστοῦται αὐξήσις τοῦ ἀποθέματος εἰς χρυσὸν καὶ δολλάρια, ἧτις κυρίως ἀφορᾷ εἰς τὴν βελτίωσιν τῆς εἰς χρυσὸν καὶ δολλάρια θέσεως τῆς Μεγάλης Βρεταννίας. Τὴν διαπιστουμένην ἔτι βελτίωσιν τῆς θέσεως τῆς εὐρωπαϊκῆς οἰκονομίας ἀπὸ ἀπόψεως ἐσωτερικῶν πληρωμῶν ἔναντι τῆς περιοχῆς τοῦ δολλαρίου δὲν συνηκολούθησε βελτίωσις τῶν σχέσεων πληρωμῶν καὶ μετὰ τῶν λοιπῶν περιοχῶν.

Ἐμφελομεν ἤδη νὰ παρατηρήσωμεν ὅτι αἱ διαπιστούμεναι εὐνοϊκαὶ διὰ τὰς εὐρωπαϊκὰς οἰκονομίας ἐξελίξεις συνετελέσθησαν ὑπὸ τὴν συνεχισθεῖσαν καὶ κατὰ τὸ ἔτος 1950 εὐεργετικὴν ἐπίδρασιν τῆς διὰ τοῦ σχεδίου Μάρσαλ παρεχομένης ἀμερικανικῆς βοήθειας, παρὰ τὸ γεγονός ὅτι τὸ μέγεθος αὐτῆς περιορίσθη. Οὐσιώδη ἐξ ἄλλου ἐπίδρασιν ἤσκησαν θρασικά μέτρα, ἅτινα ἐλήφθησαν ὑπὸ τῶν μετεχουσῶν εἰς τὴν εὐρωπαϊκὴν οἰκονομικὴν συνεργασίαν Δυτικῶν χωρῶν. Τὰ μέτρα ταῦτα τὰ ὅποια ἀποτελοῦν καὶ τὰ πλαίσια ἐντὸς τῶν ὁποίων ἡ εὐρωπαϊκὴ οἰκονομία ἐκινήθη ἐντὸς τοῦ 1950 ἦσαν: Ἡ ἀπὸ τοῦ τέλους τοῦ 1949 χρονολογούμενη ὑποτίμησις τῶν περισσοτέρων νομισμάτων, ἡ μερικὴ ἀπελευθέρωσις τοῦ ἐνδοερωπαϊκοῦ ἐμπορίου, ἐφαρμοσθεῖσα ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ 1950, καὶ ἡ ἴδρυσις τῆς Ἐνώσεως ἐνδοερωπαϊκῶν πληρωμῶν, ἧτις, λειτουργοῦσα ἀπὸ τῶν μέσων τοῦ ἔτους διηκούλυε τὰς μεταξὺ τῶν χωρῶν πληρωμὰς διὰ τῶν πολυμερῶν συμφηφισμῶν καὶ τῆς ἐμμέσου μετατρεψιμότητος τῶν εὐρωπαϊκῶν νομισμάτων μεταξὺ ἀλλήλων, τὴν ὁποίαν ἐξησφάλισε.

Περαιτέρω ὁ κ. Μαντζαδίνος ὑπογραμμίζει ὅτι ἡ ἔντασις τῆς διεθνoῦς καταστάσεως, συνεπεῖα ἰδίως τῶν γεγονότων τῆς Κορέας, ἐδημιούργησε νέαν προοπτικὴν οἰκονομικῶν σχέσεων εἰς τὰς διαφόρους χώρας, μετ' ἐκδηλῶν τὴν ἐπικράτησιν τοῦ χαρακτῆρος τῆς πολεμικῆς οἰκονομίας.

Η ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ

Ἡ ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῶν πολεμικῶν γεγονότων τῆς Κορέας μεταβολὴ τῆς διεθνoῦς πολιτικῆς καταστάσεως, πλὴν τῶν οἰκονομικῶν ἐξελίξεων, τὰς ὁποίας ἀνωτέρω ἐξεθέσαμεν, ἤσκησε σημαντικὴν ἐπίδρασιν ἐπὶ τῶν ἀποφάσεων τῶν Η.Π. Ἀμερικῆς ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν πρὸς τὴν Εὐρώπην παρεχομένην διὰ τοῦ σχεδίου Μάρσαλ οἰκονομικὴν ἐνίσχυσιν.

Ἡ ἀρχικὴ προοπτικὴ παροχῆς οἰκονομικῆς βοήθειας πρὸς τὰς συμμετεχούσας χώρας μετεβλήθη εἰς δύο σημεῖα: πρῶτον τὸ μέγεθος τῆς βοήθειας διὰ τὸ ἔτος 1950-51 ἐμειώθη τελικῶς περισσότερον ἔναντι τῆς ἀρχικῶς προβλεφθείσης μειώσεως· δεύτερον, μεταβολὴ ἐπέβλεπεν ἐν μέρει καὶ εἰς τὸν σκοπὸν καὶ προσωρι-

σμέν τῆς ἀμερικανικῆς βοήθειας κατόπιν τῆς γενομένης πρὸς τὰς εὐρωπαϊκὰς χώρας ὑποδείξεως, ἕπως χρησιμοποιοῦσιν ταύτην δι' ἀμυντικούς κυρίως σκοπούς. Τὸ προγραμματισθὲν διὰ τὸ 1950 - 51 καὶ αἰτηθὲν, κατὰ Ἰανουάριον τοῦ 1950 συνολικόν, δι' ἄλλας τὰς συμμετεχούσας χώρας τῆς Εὐρώπης, ποσὸν βοήθειας ἐκ τοῦ σχεδίου Μάρσαλ ἀνήρχετο εἰς δολλ. 3.100 ἑκατομ. ἔναντι δολλ. 3.600 ἑκατομ. ἐγκριθέντων κατὰ τὸ 1949 - 50.

Ἐιδικῶς, προκειμένου περὶ τῆς Ἑλλάδος, ἡ ἀνωτέρω ἀπόφασις δὲν προέβλεπε μείωσιν τῆς βοήθειας διὰ τὸ 1950 - 51 καὶ μόνον προεβλέπετο μείωσις 25 %, διὰ τὸ ἔτος 1951 - 52. Ἡ ἐξέλιξις ἕως τῆς διεθνοῦς καταστάσεως καὶ αἰ' ἐκ ταύτης δημιουργηθεῖσαι νέαι βαρεῖαι ὑποχρεώσεις διὰ τὴν οἰκονομίαν τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν ἔσχον, ὡς καὶ ἀνωτέρω ἐλέχθη, ὡς συνέπειαν ἕως τὸ ἀρχικῶς ζητηθὲν ποσὸν βοήθειας τῶν 3.100 ἑκατομ. δολλαρίων ὑποστῆ σοβαρὰν περικοπὴν περιορισθὲν τελικῶς ὑπὸ τοῦ Κογκρέσσου εἰς 2.200 ἑκατομ. δολλαρίων.

Μετὰ τὴν περικοπὴν ταύτην τῆς συνολικῆς βοήθειας πρὸς τὴν Εὐρώπην, τὸ ποσὸν τῆς ἀμερικανικῆς βοήθειας πρὸς τὴν Ἑλλάδα καθορίσθη τὸν Σεπτέμβριον τοῦ 1950 εἰς δολλ. 206,8 ἑκατομ. ἀναλυόμενον εἰς δολλ. 91,8 ἑκατομ. δι' ἀμεσον βοήθειαν καὶ εἰς δολλ. 115 ἑκατομ. δι' ἔμμεσον βοήθειαν.

Ἡ Ἑλλάς, ὡς καὶ κατὰ τὰ παρελθόντα ἔτη, ὑπέβαλε τὰ ὑποδειχθέντα ὑπὸ τοῦ Ὄργανισμοῦ Εὐρωπαϊκῆς Οἰκονομικῆς Συνεργασίας προγράμματα ἀνασυγκροτήσεως τῆς ἐλληνικῆς οἰκονομίας, ἀρχικῶς μὲν ἐντὸς τοῦ 1950 πρόγραμμα διὰ τὴν περίοδον 1950 - 51 μέχρι 1951 - 52, μεταγενεστέρως δὲ τὸν Ἰανουάριον 1951 πρόγραμμα μακροχρόνιον διὰ τὴν περίοδον ἀπὸ τοῦ 1950 - 51 ἕως τοῦ ἔτους 1952 - 53. Ἐπίσης καθιερίσθη καὶ πρόγραμμα ἐτήσιον διὰ τὸ 1950 - 51. Δέον νὰ παρατηρηθῆ ὅτι τὸ ὑπὸ τῶν προγραμμάτων τούτων προβλεπόμενον ὕψος βοήθειας πρὸς κάλυψιν τοῦ ἐλλείμματος τοῦ ἰσοζυγίου πληρωμῶν τοῦ ἔτους 1950 - 51 ἦτο ἀνώτερον τοῦ ποσοῦ τῆς κατὰ Σεπτέμβριον 1950 ἐγκριθείσης βοήθειας. Τὸ τεθὲν εἰς ἐφαρμογὴν πρόγραμμα, τοῦ ὁποῖου τὸ ὕψος ἀνταποκρίνεται πρὸς τὸ ἐγκριθὲν ποσὸν τῆς βοήθειας ἐκ δολλ. 206,8 προβλέπει εἰσαγωγῆν καταναλωτικῶν ἀγαθῶν ἀξίας δολλ. 276,9 ἑκατομ. καὶ κεφαλαιουχικῶν ἀγαθῶν ἀξίας δολλ. 76,9 ἑκατομ. Συμφώνως πρὸς τ' ἀνωτέρω τὰ ἀναλυτικώτερα στοιχεία τοῦ προγράμματος διὰ τὸ 1950 - 51 ἔχουσιν, εἰς ἑκατ. δολλαρίων, ὡς ἑξῆς :

Ἐξωτερικαὶ πληρωμαί :

Δι' εἰσαγωγὰς καταναλωτικῶν ἀγαθῶν	276,9	
Δι' εἰσαγωγὰς κεφαλαιουχικῶν ἀγαθῶν	76,9	
Διὰ λοιπὰς πληρωμὰς ἀγαθῶν	53,2	407.—

Πόροι :	
Πόροι εξ εξαγωγών	92.—
* Αθλοει πόροι	55.—
	147.—
* Έλλειμμα	260.—
Καλυπτόμενον διά :	
Τῆς βοήθειας ἔτους 1950-51	206.8
Τοῦ ὑπολοίπου βοήθειας 1949-50 μείον με- ταφοράς εἰς 1951-52	19,7
Τῶν ἐπανρθώσεων	33,5
	260.—

Τὸ σύνολον τῶν πραγματοποιηθεσῶν δραχμῶν ἐκ τῆς ἀμερικανικῆς βοήθειας (μὴ συνυπολογιζομένης τῆς ἀξίας τῶν κεφαλαιουχικῶν ἀγαθῶν δι' ἀνασυγκρότησιν πραγματοποιημένην ὑπὸ τοῦ Κράτους) ἀνήλθεν, ὡς προκύπτει ἐκ τῶν παρὰ τῆ Τραπεζῆ τῆς Ἑλλάδος τηρουμένων οἰκείων λογαριασμῶν, δι' ὁλόκληρον τὴν περίοδον ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως παροχῆς βοήθειας μέχρι 31 Δεκεμβρίου 1950, εἰς δρχ. 6.419.063 ἑκατομ. Κατὰ τὴν αὐτὴν περίοδον διετέθησαν ἐκ τῶν εἰσπράξεων τούτων συνολικῶς δραχμαὶ 4.686.925 ἑκατομ., ἐξ ὧν διὰ δαπάνας ἀνασυγκροτήσεως δρχ. 2.678.366 ἑκατομ., διὰ τὴν κάλυψιν ἑλλειμμάτων τοῦ Προϋπολογισμοῦ δρχ. 1.595.932 ἑκατομ., ἐτέθησαν δὲ εἰς τὴν διάθεσιν τῆς ΑΔΟΣ δρχ. 412.627 ἑκατομμύρια.

Κατὰ τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1950 ὑφίστατο ἐπομένως ἀδιάθετον ὑπόλοιπον ἐκ δραχμῶν τῆς ἀμερικανικῆς βοήθειας ἀνερχόμενον εἰς δρχ. 1.732.138 ἑκατομ.

Σημειωτέον ὅτι ἐκ τοῦ ποσοῦ τούτου σημαντικὸν τμήμα προορίζεται διὰ τὴν κάλυψιν ἑλλειμμάτων τοῦ Προϋπολογισμοῦ. Αἱ κατὰ τὴν αὐτὴν, ἐξ ἄλλου, περίοδον πραγματοποιηθεῖσαι δαπάναι ἀνασυγκροτήσεως ὑπὸ μορφὴν ἀνοηγμάτων πιστώσεων δι' εἰσαγωγῆν κεφαλαιουχικῶν ἀγαθῶν καὶ ἄλλας συναφεῖς πληρωμὰς εἰς τὸ ἐξωτερικὸν εἰς δολλάρια καὶ ἕτερα ξένα νομίσματα, ἅπαντα ὑπολογιζόμενα εἰς δολλ. ἀνήλθον εἰς 162.148.000. δολλ.

Η ΑΝΑΛΩΣΙΣ ΤΗΣ ΒΟΗΘΕΙΑΣ

Κατὰ τὸ 1950 διετέθησαν διὰ δαπάνας ἀνασυγκροτήσεως δρχ. 1.327.8 δισεκ. ἐναντι δρχ. 1.350,5 δισεκ. αἵτινες διετέθησαν κατὰ τὴν προηγηθεῖσαν μέχρι τέλους 1949 διετη περίπου περίοδον. Εἰδικώτερον, ἐν σχέσει μὲ τὸ πρόγραμμα τοῦ τρέχοντος οἰκονομικοῦ ἔτους 1950-51, διετέθησαν κατὰ τὸ πρῶτον ἐξάμηνον αὐτοῦ (Ἰούλιος-Δεκέμβριος 1950) δρχ. 715 δισεκ., ἧτοι ποσοστὸν 46 % περίπου τοῦ δι' ὁλόκληρον τὸ ἔτος προβλεπομένου ἤδη ποσοῦ ἐκ δρχ. 1.560 δισεκ.

Αἱ εἰς συνάλλαγμα δαπάναι ἀνῆλθον ἐντὸς τοῦ 1950 εἰς δολλ. 93.113 ἑκατομ., (α' ἐξ. δολλ. 64.545 ἑκ., β' ἐξ. δολλ. 28.568 ἑκατομ.) ἐναντι δολλ. 69.035 ἑκατομ., ἅτινα ἐτέθησαν κατὰ τὴν περίοδον ἐξ' ἑνὸς καὶ ἡμίσεος ἔτους μέχρι 31 Δεκεμβρίου 1949. Ἡ ἐκτέλεσις τοῦ προγράμματος δαπανῶν ἐξωτερικοῦ ὑπῆρξεν ἐξαιρετικῶς ταχεῖα κατὰ τὸ δεῦτερον ἐξάμηνον τοῦ οἰκονομικοῦ ἔτους 1949-50 (Ἰανουάριος - Ἰούνιος 1950), ἐνῶ κατὰ τὸ πρῶτον ἐξάμηνον τοῦ τρέχοντος οἰκονομικοῦ ἔτους 1950-51 (Ἰούλιος - Δεκέμβριος) παρατηρεῖται ἐκ νέου καθυστέρησις τῶν δαπανῶν εἰς συνάλλαγμα. Οὐχ' ἦτορον ἡ καθυστέρησις αὐτὴ ἀνακτᾶται, ὡς ἡ πείρα τῶν παρελθόντων ἐτῶν ἐδειξε, κατὰ τὸ 6' ἡμισυ τοῦ οἰκονομικοῦ ἔτους, ὁπότε ἀξιοποιεῖται συνήθως τὸ προπαρασκευαστικὸν ἔργον τῶν πρῶτων μηνῶν τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ προγράμματος.

Ἐν συνεχείᾳ ληαφέρει ἐπι ἀφ' ἧς ἤρχισεν ἐφαρμογὴ τοῦ σχεδίου Μάρσαλ, ἦτοι ἀπὸ τοῦ Ἀπριλίου 1948 μέχρι τέλους Δεκεμβρίου 1950, ἡ Ἑλλάς ἐτυχε ἐν συνόλῳ ἐκ τοῦ σχεδίου τούτου βοήθειας ἀνερχομένης εἰς δολλ. 680 ἑκατομ., χωρὶς νὰ συνυπολογίζωμεν εἰς ταῦτα τὴν χορηγηθεῖσαν διὰ τὴν ἐθνικὴν ἀμυναν βοήθειαν, ὡς ἐπίσης καὶ χρησιμοποιοηθέντα κατὰ τὸ διάστημα ὑπόλοιπα τῆς βοήθειας τοῦ δόγματος Τρούμαν.

Τὸ ποσὸν τοῦτο προσωρισμένον διὰ τὴν ἀνασυγκρότησιν τῆς χώρας καὶ διὰ τὴν κάλυψιν τοῦ ἐλλείμματος τοῦ ἰσοζυγίου πληρωμῶν πρὸς διατήρησιν τῆς οἰκονομικῆς σταθερότητος, ἐστράφη κατὰ λαν σημαντικὸν μέρος πρὸς ἐνίσχυσιν τοῦ προϋπολογισμοῦ, ὅστις παρ' ἑλας τὰς καταβληθείσας προσπάθειας αὐξήσεως τῶν τακτικῶν αὐτοῦ πόρων δὲν ἦτο δυνατόν ν' ἀντιμετωπίσῃ τὰς τεραστίαις στρατιωτικὰς δαπάναις, αἵτινες ἐπεβλήθησαν εἰς τὴν χώραν ἐκ τοῦ συμμοριτοπολέμου καὶ τῶν συνεπειῶν του.

Δι' αὐτὸν ἀκριβῶς τὸν λόγον ἡ ἀμερικανικὴ βοήθεια δὲν κατωρθώθη νὰ ἀξιοποιηθῇ μέχρι τοῦδε πλήρως εἰς ἔργα ἀποκλειστικῶς οἰκονομικῆς ἀνασυγκροτήσεως. Πιστεύομεν ὅμως, ὅτι αἱ ἐσωτερικαὶ συνθήκαι τῆς Ἑλλάδος ἐπιτρέπουσι σήμερον ἔπως διὰ μιᾶς ὑπερτάτης προσπάθειας, διὰ μιᾶς ὑπερεντάσεως τῶν ἐθνικῶν δυνάμεων, τὸ ἔργον τῆς ἀνασυγκροτήσεως συνεχισθῇ, πρὸς τὰς χαρᾶχθείσας κατευθύνσεις, αἵτινες κατ' ἐπανάληψιν ἐξελεγχθεῖσαι ὑπὸ τῆς μεγάλης συμμάχου ἡμῶν καὶ ἀρωγοῦ δυνάμεως τῶν Η. Π. Ἀμερικῆς ἀνεγνωρισθῶσαν ὡς τὸ ἐλάχιστον τῶν ἐπιτεύξεων, αἵτινες θὰ ἰδύοντο νὰ ἐξατραλίωσι τὴν ἐπιδίωσιν τοῦ ἐλληνικοῦ πληθυσμοῦ.

ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Τὸν ἄξονα τῆς νομισματικῆς καὶ πιστωτικῆς μας πολιτικῆς ἀπετέλεσαν καὶ κατὰ τὸ διαρρεῦσαν ἔτος 1950 δύο βασικαὶ ἐπιδιώξεις: Ἀφ' ἑνὸς ἡ διασφάλις τῆς ἀπαραιτήτου διὰ τὴν οἰκονομικὴν ἀνασυγκρότησιν καὶ ἀνάπτυξιν τῆς

χώρας νομισματικής σταθερότητας και αφ' ετέρου ή δια της αναγκαίας χρηματοδοτήσεως ενίσχυσις τών διαφόρων παραγωγικών κλάδων πρὸς επίτευξιν ὀλοῦν ἀνωτέρων ἐπιπέδων παραγωγῆς, ἐκ τῆς συνεχοῦς ἀυξήσεως τῆς ὁποίας ἤρτηται τελικῶς ἡ ἐπίλυσις τοῦ οἰκονομικοῦ ἡμῶν προβλήματος.

Ἐπάρχουν σαφείς ἐνδείξεις ὅτι ἡ προσήλωσις πρὸς τὰς ἀνωτέρω ἀρχὰς καὶ ἡ συστηματικὴ καὶ ἡ συνεδεδασμένη αὐτῶν ἐφαρμογὴ ἐπέφεραν τὰ ἀναμενόμενα εὐνοϊκὰ ἀποτελέσματα ἐπὶ τῆς οἰκονομίας, παρ' ὅλον ὅτι σοβαραὶ οἰκονομικαὶ ἀντιδράσεις προεκλήθησαν καὶ ἐν Ἑλλάδι ἐκ τῶν γεγονότων τῆς Ἄπω Ἀνατολῆς.

Τὸ Ἐκδοτικὸν Ἰδρυμα, ἐν στενῇ συνεργασίᾳ μετὰ τῆς Νομισματικῆς Ἐπιτροπῆς, ἦτο ὑποχρεωμένον, ἰδίως μετὰ τὴν ἐπιδεινώσιν τῆς διεθνοῦς καταστάσεως, συνεπεῖα τῶν γεγονότων τῆς Κορέας, νὰ λάβῃ μέτρα ἀντισταθμίζοντα τὰς ἐκ τῶν ἐσωτερικῶν αὐτῶν γεγονότων δυσμενεῖς ἐπιδράσεις. Τὰ μέτρα ταῦτα πιστεύομεν ὅτι θὰ συμβάλλουν τελικῶς εἰς τὴν διατήρησιν τῆς νομισματικῆς μας σταθερότητος καὶ θὰ ἐπιτρέψουν τὴν ἀναπροσαρμογὴν τῆς οἰκονομίας μας πρὸς τὰς μεταβληθείσας.

ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑ - ΤΙΜΑΙ

Τὸ 1950, ἐν τῇ συνόλῳ του θεωρούμενον, ὑπῆρξεν ἔτος σχετικῶς σταθερᾶς νομισματικῆς κυκλοφορίας, σταθερότητος τιμῶν μέχρι τῶν μέσων αὐτοῦ καὶ ὑψωτικῆς κινήσεως τῶν τιμῶν ἀπὸ τῶν μέσων τοῦ ἔτους καὶ ἐντεῦθεν. Ἡ ἐξέλιξις αὕτη ὑπῆρξεν διάφορος ἐν συγκρίσει πρὸς τὸ ἔτος 1949, τὸ ὁποῖον ὑπῆρξεν ἔτος σημαντικῆς ἀυξήσεως τῆς νομισματικῆς κυκλοφορίας, σταθερότητος δὲ τῶν τιμῶν μὲ πτωτικὰς μᾶλλον τάσεις.

Συνοπτικῶς καὶ συγκριτικῶς αἱ ἐπελθοῦσαι μεταξὺ τῶν ἐτῶν 1950 καὶ 1949 μεταβολαὶ εἰς τὴν κυκλοφορίαν καὶ τὸν τιμάρηθμον* κεχωρισμένως δι' ἕκαστον ἐξάμηνον τῶν ἐτῶν τούτων, παρουσιάζονται εἰς δισεκ. ὄραγμα, ὡς ἀκολουθῶς: Τὸ κυκλοφοροῦν χαρτονόμισμα, ἀνερχόμενον κατὰ Δεκέμβριον τοῦ 1949 εἰς 1.858.6, ἐμειώθη κατὰ τὸ πρῶτον ἐξάμηνον τοῦ ἐπισκοπούμενου ἔτους 1950 κατὰ 205.9, περιορισθὲν εἰς 1.652.7. Κατὰ τὸ δεύτερον ἡμῶς ἐξάμηνον τοῦ ἰδίου ἔτους ἡ κυκλοφορία ἀνῆλθεν εἰς 1.887.1, ἀύξησις ἐναντι τοῦ πρώτου ἐξαμήνου, κατὰ 234.4. Ἡ συνολικὴ συνεπῶς ἀύξησις τῆς κυκλοφορίας καθ' ὁλόκληρον τὸ 1950 ἀνῆλθεν, ἐν συγκρίσει πρὸς τὸ 1949, εἰς 28.5. Ὁ τιμάρηθμος ἀκριβεῖας τῆς ζωῆς ἐξ ἄλλου ἀνερχόμενος εἰς 283.3, κατὰ Δεκέμβριον τοῦ 1949, ἀνῆλθε κατὰ Δεκέμβριον τοῦ 1950 εἰς 324.3 (ἀύξησις κατὰ 14,5 %).

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω στοιχείων προκύπτει ἡ βασικὴ διαπίστωσις ὅτι ἡ σημειωθεῖσα ἐντὸς τοῦ 1950 ὑψωσις τῶν τιμῶν δὲν ἀφορᾷ εἰς ὁλόκληρον τὸ ἔτος, ἀλλὰ μόνον εἰς τὸ δεύτερον ἐξάμηνον αὐτοῦ. Ἀντιθέτως κατὰ τὸ πρῶτον ἐξάμηνον

μετὰ μίαν πρόσκαιρον ἐποχιακὴν ἀνοδὸν, παρατηρουμένην συνήθως τοὺς πρώτους μῆνας ἐκάστου ἔτους, αἱ τιμαὶ παρουσίασαν ἐν συνεχείᾳ ροπήν μᾶλλον πτωτικὴν μέχρι τοῦ Ἰουνίου.

Ἀπὸ τὸν Ἰούλιον καὶ ἐντεῦθεν σημειοῦται ὑψωτικὴ τάσις τῶν τιμῶν, αἱ ὁποῖαι τὸν Δεκέμβριον τοῦ 1950 ὑπερέβησαν κατὰ 14,5 % τὰς τιμὰς τοῦ Δεκεμβρίου 1949. Εἶναι ἀληθὲς ὅτι κατὰ τὸ αὐτὸ χρονικὸν διάστημα ἡ νομισματικὴ κυκλοφορία ἠϋξήθη, ἐν τούτοις ὅμως τὸν Δεκέμβριον 1950 δὲν ὑπερέβαινε τὴν κυκλοφορίαν τοῦ Δεκεμβρίου 1949 παρὰ κατὰ 1,5 %, ἡτοιχᾶται κατὰ μὲγαληνὸν ποσοστὸν.

Εἶναι φανερὸν ἐκ τῆς συγκρίσεως μεταξὺ κυκλοφορίας καὶ τιμῶν ὅτι τὰ αἷτια τῆς σημειωθείσης ὑψώσεως τῶν τιμῶν δὲν πρέπει νὰ ἀναζητηθοῦν εἰς τὴν προσφορὰν χρήματος, ἀλλ' ἀλλαχού. Εἰς τὸ αὐτὸ δὲ συμπέρασμα καταλήγει τις καὶ ἂν ἤθελε λάθει ὑπ' ὄψιν τὴν λίαν περιορισμένην χρησιμοποίησιν διὰ κυκλοφοριακοὺς σκοποὺς, τῶν καταθέσεων, ἰδίᾳ δὲ τῶν Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, ὡς ἐπίσης μέρους τινός, πάντως ἐλαχίστου, ἐκ τῶν ἐν τῇ χώρᾳ χρυσῶν λιρῶν χρησιμοποιουμένων διὰ πληρωμᾶς. Σαφῆ ἔνδειξιν πρὸς τοῦτο μάς δίδει ἡ χρονολογία τῆς ἐνάρξεως τῆς ὑψωτικῆς κινήσεως ἡ ὁποία συμπίπτει μετὰ τὴν ἐναρξιν τοῦ Κορεατικοῦ πολέμου καὶ τὴν ἐκδήλωσιν ὑψωτικοῦ κύματος τιμῶν εἰς ὅλας σχεδὸν τὰς χώρας. Ἡ Ἑλλάς, χώρα εἰσαγωγῆς βασικῶν πρώτων ὑλῶν, δὲν ἦτο δυνατόν νὰ παραμείνῃ ἀνεπηρέαστος ἀπὸ τὴν ἐξέλιξιν αὐτῆν. Ὁ ἀντίκτυπος ἐκ τῆς διεθνούς ὑψώσεως τῶν τιμῶν τῶν εἰσαγομένων πρώτων ὑλῶν ἤρχισεν ἐκδηλούμενος καὶ εἰς τὴν ἐγχώριον ἀγοράν, ἐπηρεάζων τὸ ἐπίπεδον τῶν τιμῶν. Ὁ Κορεατικὸς ὅμως πόλεμος καὶ ἡ ἐξ αὐτοῦ ἐνταθεῖσα γενικωτέρα κατάσταση ἐλλείψεως πολιτικῆς ἀσφαλείας καὶ δυσπιστίας ἐπέδρασεν ἐπὶ τῶν τιμῶν τοῦ ἐσωτερικοῦ καὶ ψυχολογικῶς διὰ τῆς αὐξήσεως τῆς ταχύτητος τῆς κυκλοφορίας τοῦ χρήματος. Αὐξήσις τῆς ταχύτητος τῆς κυκλοφορίας ἦτο ἐπόμενον νὰ λάβῃ χώραν εἰς μίαν τόσοσιν εὐαίσθητον οἰκονομίαν, ὡς ἡ ἑλληνική, συνεπείᾳ τῆς πείρας τοῦ παρελθόντος, ὅτε τὸ φαινόμενον αὐτὸ ἐπανειλημμένως ἐξεδηλώθη.

Η ΑΓΟΡΑ ΧΡΥΣΟΥ

Εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο ὀφείλομεν ἰδιαιτέρως νὰ τονίσωμεν ὅτι τὸ Ἐκδοτικὸν Ἰδρυμα συνεχίζον τὴν πολιτικὴν τῆς πωλήσεως χρυσῶν λιρῶν ἐπέτυχε πλήρη καὶ ἀποτελεσματικὴν ἐξουδετέρωσιν τῶν ψυχολογικῶν ἐπιδράσεων, αἷτινες ἐξεδηλώθησαν ὑπὸ μορφήν ζήτησεως χρυσῶν λιρῶν. Ἐνταῦθα δεόν νὰ παρατηρήσωμεν ὅτι ἡ εἰς ἀσυνήθως μεγάλην κλίμακα ζήτησις χρυσῶν λιρῶν πρὸς ἐπένδυσιν κατὰ τοὺς τελευταίους μῆνας τοῦ ἔτους 1950 καὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ τρέχοντος ἔτους, ἔσχεν ἐπὶ τῆς καθόλου οἰκονομικῆς δραστηριότητος τῆς χώρας συνεπείᾳ, αἷτινες δὲν σταθμίζονται πλήρως ὑπὸ τοῦ κοινού. Πράγματι δὲν κατανοεῖται ὅτι

ή επένδυσις τοῦ λίαν σημαντικοῦ ποσού δραχμῶν 560 δισεκ. περίπου εἰς χρυσᾶς λίρας, στερεῖ τὴν οἰκονομίαν ἀντιστοίχων μέσων πληρωμῆς πρὸς ἀγορὰν ἐτέρων ἀγαθῶν. Οὐδεμίαν δὲ ἔχομεν ἀμφιβολίαν ὅτι εἰς ἕκ τῶν λόγων τῆς σημειωθείσης τελευταίως χαλαρώσεως τῆς οἰκονομικῆς δραστηριότητος τῆς χώρας εἶναι καὶ ἡ δεσμευσις κεφαλαίων εἰς χρυσᾶς λίρας ἀποθησαυριζομένας. Πάντως τὸ Ἐκδοτικὸν Ἴδρυμα διὰ τυχῆος καὶ ἐπαρκούς ἐφοδιασμοῦ εἰς χρυσᾶς λίρας καὶ διὰ συνδεδεασμένων χειρισμῶν τῆς πιστωτικῆς πολιτικῆς κατώρθωσεν ὥστε ν' ἀποφευχθοῦν νομισματικαὶ συνέπειαι, αἵτινες θὰ ἦτο δυνατόν ἄλλως νὰ ἐπέλθουν ἐπὶ τῆς νομισματικῆς σταθερότητος ἀπὸ τῆς πλευρᾶς τοῦ νομισματικοῦ παράγοντος κατὰ τὴν κρίσιμον καμπήν, τὴν ὅποιαν ἐδημιούργησεν ὁ Κορεατικὸς πόλεμος. Δὲν ἀπέμενον πλέον εἰμὴ αἱ συνέπειαι, αἵτινες ὠφέλιμον εἰς τὸν ἐμπορευματικὸν παράγοντα. Ἄλλ' ἡ δύναμις τοῦ παράγοντος αὐτοῦ, καιμένη κυρίως ἐκτὸς τῶν ὁρίων τῆς ἑλληνικῆς οἰκονομίας, δὲν ἦτο δυνατόν νὰ ἐξουδετερωθῇ ἀποκλειστικῶς καὶ πλήρως διὰ μέτρων ἐφαρμοζομένων εἰς τὸν μηχανισμόν τῶν κινήσεων τῆς νομισματικῆς κυκλοφορίας. Πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν τοιούτων πληθωρικῶν πιέσεων ἡ ἑλληνικὴ Κυβέρνησις καὶ ἡ Νομισματικὴ Ἐπιτροπὴ, ἀπὸ συμφώνου μετὰ τῆς Ἀμερικανικῆς Ἀποστολῆς, ἀπέλυξαν κατόπιν ἀναλυτικῆς ἐξετάσεως τῶν διεθνῶν καὶ τῶν ἑλληνικῶν συνθηκῶν εἰς τὴν λήψιν μέτρων ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς γενικωτέρας οἰκονομικῆς πολιτικῆς, τὰ ὅποια καταλλήλως ἐφαρμοζόμενα πιστεύομεν ὅτι θέλουσι διασφαλίσαι τὸν ἐπιδιωκόμενον σκοπὸν τῆς οἰκονομικῆς σταθερότητος.

Ἐκ τῶν μέτρων αὐτῶν ὅπως ἰδιαίτερον σημασίαν ἔχει ἡ ἀποφασισθεῖσα ἐπέκτασις τοῦ δελτίου διανομῶν, ὥστε νὰ ἐξασφαλισθοῦν τακτικαὶ διανομαὶ βασικῶν εἰδῶν εἰς τὸν πληθυσμόν, εἰς σταθερὰς ποσότητας καὶ τιμὰς, πρὸς ἐξασφάλισιν πραγματικοῦ εἰσοδήματος εἰς τὰς εὐρύτερας λαϊκὰς τάξεις καὶ κατ' ἀκολουθίαν σταθερότητος εἰς τοὺς μισθοὺς καὶ τὰς τιμὰς τῶν βασικῶν ἐγχωρίων προϊόντων.

ΑΙ ΠΙΣΤΩΣΕΙΣ

Περαιτέρω ὁ κ. Μαντζαβίνος πρόβη εἰς τὴν ἀνάλυσιν τῶν τραπεζικῶν χρηματοδοτήσεων πρὸς ὅλους τοὺς τομεῖς τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας ἔχουσαν ὡς ἀκολουθῶς:

α') Ἡ συνολικὴ αὔξησις τῆς τραπεζικῆς χρηματοδοτήσεως τῆς οἰκονομίας μεταξὺ Δεκεμβρίου 1949 καὶ Δεκεμβρίου 1950 ἀνῆλθεν εἰς δραχ. 1.172.1 δισεκ., ἦτοι εἰς ποσοστὸν 34,5%. Ἡ αὔξησις αὕτη τῶν πιστώσεων ἐντὸς τοῦ 1950 ὑπῆρξε μικροτέρα τῆς ἀντιστοίχου αὔξήσεως ἐντὸς τοῦ προηγούμενου ἔτους 1949 καὶ ἀπὸ ἀπόψεως ἀπολύτου μεγέθους καὶ ἀπὸ ἀπόψεως ποσοστοῦ. Εἰς τὴν διεύρυσιν ταύτην τῆς πιστοδοτήσεως ἡ ἀναλογία τῆς συμμετοχῆς πιστώσεων

χορηγουμένων ὑφ' ἑλῶν τῶν τραπεζῶν ἐκ τῶν κεφαλαίων τῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος ἀνῆλθεν εἰς δραχ. 872,5 δισεκ., ἦτοι 74,4 % τοῦ συνόλου (ἐναντι ἀντιστοίχου ἀναλογίας τοῦ 1949 ἐκ δραχ. 820,6 δισεκ. μὲ ποσοστὸν 62,5 %, ἡ δὲ ἐκ τῶν ἰδίων διαθέσιμων τῶν λοιπῶν τραπεζῶν συμμετοχὴ εἰς τὴν ὡς ἄνω διευρύνει τῆς πιστοδοτήσεως ἀνῆλθεν εἰς δραχ. 299,6 δισεκ., ἦτοι 25,6 % τοῦ συνόλου (ἐναντι δραχ. 493,2 δισεκ. τοῦ 1949 μὲ ποσοστὸν 37,5 %).

ε') Ἐὰν ἐκ τοῦ συνόλου τῶν τραπεζιτικῶν πιστώσεων ἀποχωρίσωμεν τὰς πιστώσεις διὰ τὴν ἀσκήσιν ἀγροτικῆς πίστεως, διὰ τὴν συγκέντρωσιν γεωργικῶν προϊόντων καὶ τὴν κτηματικὴν πίστιν, αἱ λοιπαὶ πιστώσεις, ἀφορῶσαι κυρίως εἰς τὴν χρηματοδότησιν τῆς βιομηχανίας καὶ τοῦ ἐμπορίου ἑλῶν τῶν μορφῶν, ὡς καὶ τινῶν ἄλλων κλάδων, ἠξήθησαν διαρκούντος τοῦ 1950 κατὰ δραχ. 707,9 δισεκ., ἐναντι ἀντιστοίχου αὐξήσεως τοῦ 1949 ἐκ δραχ. 682,3 δισ. Ἡ κατὰ τὸ 1950 ἐπελθοῦσα αὐξήσις ἐκ δραχ. 709,9 δισεκ. ἐπραγματοποιήθη διὰ κεφαλαίων μὲν τῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος κατὰ δραχ. 389,8 δισεκ. ἦτοι κατὰ 55 % περίπου, διὰ τῶν ἰδίων δὲ διαθέσιμων τῶν λοιπῶν τραπεζῶν κατὰ δραχ. 318,1 δισεκ., ἦτοι κατὰ 45 % περίπου.

γ') Κατὰ τὸ 1950 συνεχίσθη ἡ αὐξήσις τῶν παρὰ τραπεζαῖς καταθέσεων. ἐξ ὧν ἀντλοῦσιν αἱ τράπεζαι τὰ πρὸς χορήγησιν πιστώσεων ἀπαιτούμενα κεφάλαια. Ἡ πραγματοποιηθεῖσα τῷ 1950 αὐξήσις τῶν καταθέσεων ἀνῆλθεν εἰς δραχ. 386,4 δισεκ., ἐναντι αὐξήσεως ἐκ δραχ. 495,8 δισεκ. τοῦ ἔτους 1949. Ἐκ τοῦ ἀνωτέρω προσοῦ τῶν δραχ. 386,4 δισ. δραχ. 331,2 δισεκ. ἀντιπροσωπεύουσιν αὐξήσιν τῶν καταθέσεων παρὰ ταῖς ἐμπορικὰς τραπεζαῖς καὶ δραχ. 55,2 δισ. αὐξήσιν τῶν λοιπῶν τραπεζιτικῶν ὀργανισμῶν (Ἀγροτικῆ, Κτηματικῆ, Ταχυδρομικὸν Ταμειετήριον, Ταμεῖον Παρακαταθηκῶν καὶ Δανείων κλπ.). Ὁ ρυθμὸς τῆς αὐξήσεως τῶν καταθέσεων καθ' ἑλῶν τὸ πρῶτον ἐξάμηνον τοῦ 1950 ὑπῆρξεν ὁ αὐτὸς πρὸς τὸν τοῦ 1949, ἦτοι μέση μηνιαία αὐξήσις ἐκ δραχ. 41 δισ. περίπου. Κατὰ τὸ δεῦτερον ἐξάμηνον τοῦ ἔτους ὁ ρυθμὸς ἐπιβραδύνεται, ὥστε ἡ μέση κατὰ μῆνα αὐξήσις δι' ὅλοκληρον τὸ ἔτος ν' ἀνέρχεται εἰς δραχ. 32 δισεκ.

Ἐν συνεχείᾳ ἀνέφερεν ἐτι ἡ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τῆς Νομισματικῆς Ἐπιτροπῆς δὲν ἐδίστασε νὰ διαθέσῃ κεφάλαια προερχόμενα ἐκ τοῦ ἐκδοτικοῦ προνομίου διὰ βραχυπροθέσμους πιστώσεις πρὸς τὴν βιοτεχνίαν. Τὰ διαθέσιμα πρὸς τοῦτο ὑπὸ τῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος μέσω τῶν ἄλλων τραπεζῶν κεφάλαια ἀνέρχονται κατὰ τὴν 31.12.50 εἰς δραχ. 17 δισεκ. περίπου, ἐντὸς δὲ τοῦ Μαρτίου τοῦ τρέχοντος ἔτους εἰς δραχ. 40 δισεκ. περίπου.

Ἐν σχέσει μὲ τὴν ἀγροτικὴν πίστιν, ἦτις ἀπορροφᾷ, ὡς καὶ ἄλλοτε ἀνεκοινώσαμεν, τὰ 30 % καὶ πλέον τῆς ἑλῆς τραπεζιτικῆς χρηματοδοτήσεως, διεκπεραιεῖται δὲ κατὰ τὸ σύνολον σχεδὸν ἐκ κεφαλαίων τῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος, παρατηροῦμεν :

α') Πιστεύομεν απόλυτως εἰς τὴν παραγωγικότητα τῆς χρηματοδοτήσεως ταύτης καὶ φρονούμεν ὅτι ἡ ἀνάγκη πιστωτικῆς ἐνισχύσεως τῆς γεωργικῆς παραγωγῆς εἶναι ἐπιβεβλημένη.

β') Αἱ οἰκονομικαὶ συνθήκαι, ὑφ' ἃς διατελοῦμεν, δὲν ἐπιτρέπουσιν ἀτυχῶς εὐρυτέραν χρηματοδότησιν ἔσσαν ἀφορᾶ εἰς τὴν ἐκτέλεσιν μικρῶν γεωργικῶν ἔργων καὶ τὴν ἀπόκτησιν μηχανικοῦ ἐξοπλισμοῦ. Ἡ τοιαύτη χρηματοδότησις ὡς ἀναγκαίουσα μακροτέραν προθεσμίαν ἐξοφλήσεως δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐκανοποιηθῆται ἐκ τοῦ ἐκδοτικοῦ προνομίου. Οἱ ἀνωτέρω σκοποὶ πρέπει νὰ ὑπαχθῶσιν εἰς τὴν διὰ τῆς ἀμερικανικῆς βοήθειας χρηματοδοτουμένην ἀνασυγκρότησιν τοῦ γεωργικοῦ τομέως τῆς οἰκονομίας, τοῦθ' ἔπερ ἐρευνᾶται παρὰ τῆς Ἀμερικανικῆς Ἀποστολῆς. Παρὰ ταῦτα διετέθησαν μέχρι τοῦδε ἐκ τοῦ ἐκδοτικοῦ προνομίου μέσῳ τῆς Ἀγροτικῆς Τραπεζῆς διὰ τὴν ἐκτέλεσιν μικρῶν γεωργικῶν ἔργων καὶ τὴν ἀπόκτησιν μηχανικοῦ ἐξοπλισμοῦ καὶ ἐτέρων ἐφοδίων περὶ τὰ 200 δισεκ. δραχμῶν.

γ') Ἐπαναλαμβάνομεν καὶ πάλιν ὅτι καὶ κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ἐτονίσσαμεν, ὅτι δηλαδὴ ἐπιβάλλεται ὅπως καταβληθῆ πᾶσα προσπάθεια ἵνα ἐφευρεθῶσι τὰ μέσα πρὸς προικοδότησιν τῆς Ἀγροτικῆς Τραπεζῆς δι' εἰδικῶν, ἐπαρκῶς καὶ εὐθηνῶν κεφαλαίων ἀκόμη καὶ διὰ τὴν ἀσκησιν τῆς βραχυπρόθεσμου ἀγροτικῆς πίστεως. Τὸ κεφάλαιον τοῦτο θὰ ἐπιτρέψῃ, εἰς τὴν Ἀγροτικὴν Τράπεζαν τὴν ἀσκησιν τῆς πιστωτικῆς τῆς πολιτικῆς ἀνευ προσφυγῆς πρὸς τὸ Ἐκδοτικὸν Ἴδρυμα.

Περαιτέρω ὁ κ. Μαντζαβίνος προέβη εἰς ἐκθεσιν τῶν μέτρων, τὰ ὅποια ἐκρίθησαν ὡς ἀναγκαῖα, διὰ τὴν ἀνάσχεσιν τῶν πληθωριστικῶν πιέσεων ἐπὶ τῆς οἰκονομίας τῆς χώρας, ἀκολουθῶν δὲ ὑπεγράμμισε τὴν σκοπιμότητα τῶν ληφθέντων οἰκονομικῶν μέτρων διὰ τὴν ἔρθρολογιστικωτέραν ὀργάνωσιν τοῦ τραπεζικοῦ μας συστήματος.

ΑΙ ΠΙΣΤΩΣΕΙΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΔΗΜΟΣΙΟΝ

Αἱ πιστώσεις τῆς Τραπεζῆς πρὸς τὸ Δημόσιον διὰ τὰς ἀνάγκας αὐτοῦ ἐν γένει ἀνέρχονται, ὡς προκύπτει ἐκ τῶν σχετικῶν λογαριασμῶν, τὴν 31.12.50 εἰς δραχμὰς 3.092.606 ἑκατομ. ἔναντι δραχ. 2.712.292 ἑκατ. τῆς 31.12.49, ἥτοι διαπιστοῦται αὐξήσις ἐκ δραχμῶν 380.314 ἑκατομ.

Ἡ παρατηρουμένη αὐξήσις ὀφείλεται εἰς τὴν δημιουργηθεῖσαν κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ἐλλειμματικὴν κατάστασιν τοῦ κρατικοῦ προϋπολογισμοῦ. Ἡ κατάσταση αὕτη ὑπῆρξεν ἡ ἀναπόφευκτος συνέπεια τῶν ἠξυημένων στρατιωτικῶν δαπανῶν, καθόσον ἡ διατήρησις στρατιωτικῶν δυνάμεων εἰς κλίμακα ἀνωτέραν τῆς συνήθους ἐπεβάλλετο λόγῳ τῆς διεθνοῦς καταστάσεως. Αἱ στρατιωτικαὶ δα-

πάναι ἀντιπροσωπεύουν κατὰ τὸ οἰκονομικὸν ἔτος 1950 - 51 τὰ 53 % περίπου τῶν ἐξ ἑλληνικῶν πηγῶν ἐσόδων τοῦ προϋπολογισμοῦ, ἴσως πρὸς τὸ τοῦ ἔτους 1949 - 50.

Ἐάν ληφθῆ ὑπ' ὄψιν ἑπι εἰς χώρας μὲ ἐθνικὸν εἰσόδημα σημαντικῶς μεγαλύτερον τοῦ τῆς Ἑλλάδος αἱ στρατιωτικαὶ δαπάναι ἀπορροφοῦν μάλιστα τὰ 10,5 % — 23 % τῶν τακτικῶν κρατικῶν ἐσόδων, καθίσταται φανερόν πόσον ἀνωτέρα εἶναι ἡ ἐπιβάρυνσις τοῦ ἑλληνικοῦ προϋπολογισμοῦ ἐκ τῶν δαπανῶν τούτων. Ἐάν δὲ εἰς τὰς δαπάνας ταύτας συνυπολογισθῶσι καὶ αἱ δαπάναι κοινωνικῆς προνοίας καὶ ὑγιεινῆς, διογκωθεῖσι ἐπίσης σημαντικῶς λόγῳ τοῦ πολέμου καὶ τοῦ ἀντισυμμοριακοῦ ἀγῶνος, αἱτινες ἀντιπροσωπεύουν κατὰ τὸ οἰκονομικὸν ἔτος 1950 - 51 τὰ 20,5 % τῶν ἐξ ἑλληνικῶν πηγῶν ἐσόδων τοῦ προϋπολογισμοῦ, καθίσταται ἀκόμη περισσότερον προφανῆς ἡ σοβαρὰ πίεσις, τὴν ὁποίαν ἀσκῶν ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ αἱ δύο αὗται κατηγορίαι δαπανῶν, καθιστῶσι ἀδύνατον τὴν ἀποφυγὴν τοῦ ἐλλείμματος.

Σημειοῦμεν ἑπι: τὸ παρὰ τῇ Τραπεζῇ τῆς Ἑλλάδος ἄνοιγμα ἐν γένει τῶν ἀνωτέρω λογαριασμῶν τοῦ Δημοσίου ἐξουδετεροῦται κυκλοφορικῶς διὰ τῶν κατατεθειμένων ἀντιστοίχως παρὰ τῇ Τραπεζῇ κεφαλαίων εἰς δραχμὰς τῆς ἀμερικανικῆς βοήθειας καὶ συνεπῶς ἡ αὔξησις τοῦ ἀνοίγματος τῶν λογαριασμῶν τούτων κατὰ τὸ 1950 δὲν ἐπέφερε διόγκωσιν τῆς νομισματικῆς κυκλοφορίας.

Ἐξ ἄλλου δέον νὰ ληφθῆ ὑπ' ὄψιν ἑπι εὐθὺς ὡς ἐπιτευχθῆ ἢ μετὰ τοῦ Δημοσίου συμφωνία, δι' ἣς θέλει ἐκκαθαρισθῆ ἢ ἀνῆκουσα εἰς αὐτὸ ὑπεραξία εἰς δραχμὰς τοῦ εἰς συνάλλαγμα ἀποθέματος τῆς Τραπεζῆς καὶ ἀποδοθῆ ἐπίσης τὸ συμφώνως πρὸς τὸ πρόγραμμα ἀνασυγκροτήσεως τμήμα τῆς ἀμερικανικῆς βοήθειας, τὸ προσριζόμενον διὰ τὴν κάλυψιν τῶν ἐλλειμμάτων τοῦ προϋπολογισμοῦ, θέλει περιορισθῆ τὸ ἄνοιγμα τοῦ λογαριασμοῦ «Συγκεντρώσεως Ἐσόδων καὶ Πληρωμῶν» εἰς τὸ ποσὸν ἐκεῖνο ἕπερ εἶναι ἀπαραίτητον, δοθέντος ἑπι τὸ Δημοσίον ἔχει ἀνάγκη κεφαλαίου κινήσεως διὰ τὴν διαχείρισιν τῶν Ἐφοδίων, ὁ σχετικὸς λογαριασμὸς αὐτοῦ θέλει καὶ μετὰ τὴν ἀνωτέρω ἐκκαθάρισιν παρουσιάσει ἄνοιγμα ἀντιπροσωπεῦον τὸ ἀπαραίτητον τοῦτο κεφάλαιον κινήσεως.

Λυπούμεθα διότι δὲν εἴμεθα εἰσέτι εἰς θέσιν νὰ ἀνακοινώσωμεν εἰς ὑμᾶς τὴν ἐπίτευξιν τῆς σχετικῆς πρὸς τὰ ἀνωτέρω συμφωνίας μετὰ τοῦ Δημοσίου. Οὐχ' ἦτον ἔχει ἤδη συντελεσθῆ πλήρως ἢ προκαταρκτικῆ πρὸς τοῦτο ἐργασία καὶ ἐλπίζομεν ἑπι ἐντός τοῦ τρέχοντος ἔτους ἢ ἐπίτευξιν τῆς σχετικῆς συμφωνίας θέλει πραγματοποιηθῆ.

Πρέπει νὰ ἀναγνωρίσωμεν ἑπι κατανοεῖται πλήρως ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως καὶ τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ ποῖαν πρωταρχικὴν σημασίαν ἔχει ἢ πλήρης ἰσοσκελίσις τοῦ προϋπολογισμοῦ, διασφαλιστικῆ τῆς κυκλοφορίας ἐκ τῶν συνεπειῶν τῆς συνεχοῦς καλύψεως τῶν δημοσιονομικῶν ἐλλειμμάτων διὰ καταβολῶν τῆς Τρα-

πέζης, ποίαν δ' επίσης πρωταρχικήν σημασίαν έχει η ίσοσκέλις του προϋπολογισμού διά την πραγματοποίησιν του έργου της χώρας, τὸ ὅποσον ὑπελείφθη κατὰ τὸ παρελθόν, λόγω τοῦ ἔτι δραχμαὶ προσριζόμεναι διὰ τὴν ἀνασυγκρότησιν κατευθύνοντο πρὸς κάλυψιν ἑλλειμμάτων τοῦ προϋπολογισμού.

ΑΙ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΙ

Σαφῆ ἐπὶ τούτου ἐνδειξιν παρέχει ἡ καταβληθεῖσα προσπάθεια διὰ τὴν αὐξησιν τῶν τακτικῶν ἐσόδων τοῦ προϋπολογισμού, τὸ μέγιστον μέρος τῶν ὁποίων ἀποτελεῖται ἐκ τῆς φορολογίας. Τὰ φορολογικὰ ἔσοδα τοῦ προϋπολογισμού τοῦ οἰκονομικοῦ ἔτους 1950-51 προϋπολογίσθησαν εἰς δραχμὰς 4.028 δισεκ., ἐνῶ κατὰ τὸ 1949-50 ἀνήλθον ταῦτα εἰς δραχ. 3.520 δισεκ.

Αἱ φορολογικαὶ θυσίαι τοῦ πληθυσμοῦ ἐμφαίνονται σαφέστερον ἐκ τῆς συγκρίσεως πρὸς τὸ ἐθνικὸν εἰσόδημα τῆς χώρας τῶν συνολικῶς καταβαλλομένων φόρων. Ἡ ἀναλογία τῶν φόρων πρὸς τὸ ἐθνικὸν εἰσόδημα, συνυπολογιζομένων καὶ τῶν ὑπὲρ τρίτων φορολογιῶν, ἀνῆρχοντο τὸ 1949-50 εἰς 27% περίπου. Τὸ σημαντικὸν τῆς ἐπιβαρύνσεως ταύτης προκύπτει ἐκ τοῦ ἰδιαίτερος χαμηλοῦ ἐπιπέδου τοῦ κατὰ κεφαλὴν εἰσοδήματος ἐν Ἑλλάδι.

Ἡ φορολογικὴ ἐπιβάρυνσις τῆς ἐλληνικῆς οἰκονομίας κατέστη ἀκόμη μεγαλύτερα κατ' ἀκολουθίαν τῶν ληφθέντων προσφάτως φορολογικῶν μέτρων πρὸς βελτίωσιν τῶν δημοσίων οἰκονομικῶν.

Μεγάλαι ἐπίσης καταβάλλονται προσπάθειαι καὶ πρὸς τὸ ἕτερον σκέλος τοῦ προϋπολογισμού, τὰς δαπάνας, ἐπὶ σκοπῷ μειώσεώς των με ἀποτέλεσμα τὸν περιορισμὸν τῶν λοιπῶν, πλὴν στρατιωτικῶν, δαπανῶν κατὰ δραχ. 352 δισεκ. κατὰ τὸ οἰκονομικὸν ἔτος 1950-51 ἔναντι τοῦ 1949-1950.

Δὲν ἡμελήθη, πρὸς τούτοις, ἕπως τὸ θέμα τοῦτο ἐρευνηθῆ με τὴν κατεύθυνσιν ἐπιτεύξεως καὶ περαιτέρω μεγαλυτέρων οἰκονομιῶν. Ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου φρονουμέν ὅτι ὑπάρχει στάδιον συμπίεσεως τῶν δημοσίων δαπανῶν, δυναμένης νὰ προέλθῃ διὰ τῆς ἀναδιαρθρώσεως τοῦ ὄλου διοικητικοῦ συστήματος, ὡς καὶ διὰ τῆς αὐστηρῆς ἐφαρμογῆς τῆς ἀρχῆς τῆς ἐνότητος τοῦ προϋπολογισμού, ἥτις δύναται νὰ ὁλοκληρωθῆ διὰ τῆς καταργήσεως παντὸς ἐιδικοῦ ταμεῖου ἢ ἐιδικοῦ κεφαλαίου καὶ τῆς συγχωνεύσεως αὐτῶν εἴτε εἰς τὸν γενικὸν προϋπολογισμὸν τοῦ Κράτους, δι' ἔσα ἐξυπηρετοῦν γενικοὺς τοῦ Κράτους σκοπούς, εἴτε εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τῶν δήμων καὶ κοινοτήτων δι' ἔσα ἐξυπηρετοῦν τοπικοὺς καθαρῶς σκοπούς.

Διὰ τοῦ μέτρου τούτου, θὰ προκύψῃ οὐσιώδης οἰκονομία διὰ τοῦ περιορισμοῦ τῶν ἐξόδων διοικήσεως αὐτῶν, ἅτινα εἰς πλεῖστα ἐκ τούτων ἀπορροφῶσι σημαντικὸν μέρος τῶν ἐσόδων των.

ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΙΣΟΖΥΓΙΟΝ ΠΛΗΡΩΜΩΝ

Αἱ κατευθυντήριοι γραμμαὶ τῆς ἀσκηθείσης κατὰ τὸ 1950 συναλλαγματικῆς πολιτικῆς δὲν ἐξέκλιναν κατ' οὐσίαν ἀπὸ τὸ πλαίσιον τῆς διαγραφείσης, ἀφ' ἧς ἤρξατο παρεχόμενη εἰς τὴν Ἑλλάδα διὰ τοῦ σχεδίου Μάρσαλ ἡ ἀμερικανικὴ βοήθεια, ἡ ὁποία ἀποτελεῖ κατὰ τὰ ἔτη ταῦτα τὸν σημαντικώτερον παράγοντα τῆς καλύψεως τοῦ ἐλλείμματος τοῦ ἰσοζυγίου πληρωμῶν.

Ἡ πολιτικὴ αὕτη συνίσταται εἰς τὴν αὐστηρὰν ἐφαρμογὴν περιοριστικῶν μέτρων κατὰ τὴν διάθεσιν τοῦ συναλλάγματος, ἐπὶ τῷ σκοπῷ ὅπως ἐξασφαλισθῇ ἡ πραγματοποιήσις τοῦ ἐκάστοτε προκαθοριζομένου προγράμματος εἰσαγωγῶν, προβλέποντος τὰς βασικὰς ἀνάγκας καταναλώσεως καὶ ἀνασυγκροτήσεως τῆς χώρας ἐντὸς τῶν ἐκάστοτε συνολικῶν συναλλαγματικῶν διαθεσίμων ἐξ ἰδίων πόρων καὶ ἐκ τῆς ἀμερικανικῆς βοήθειας. Ἀπομάκρυνσιν ἐν τινι μέτρῳ ἀπὸ τοῦ αἴτημα τοῦτο ἀπετέλεσεν ἡ κατὰ τὸ λήξαν ἔτος μερικὴ ἀπελευθέρωσις τῶν ἐνδοευρωπαϊκῶν εἰσαγωγῶν.

Τὸ ἕτερον σκέλος τῆς συναλλαγματικῆς πολιτικῆς ἀπετέλεσεν ἡ ὑποδομήσις καὶ ἐξασφάλισις τοῦ μεγαλυτέρου δυνατοῦ ὄγκου ἐξαγωγῶν διὰ πριμοδοτήσεως ἐνίων ἐξαγωγικῶν προϊόντων τῶν ὁποίων ἡ ἐξαγωγή λόγῳ τῶν διεθνῶν τιμῶν καθίσταται δυσχερὴς ὑπὸ τὰς ἐν Ἑλλάδι συνθήκας κόστους παραγωγῆς τῶν.

Πρὸς τούτοις ἰδιαίτεροι προσπάθεια κατεβλήθησαν ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως διὰ τὴν ἐπίλυσιν τοῦ ἀπειλητικῶς ἐπιδεινωθέντος προβλήματος τῆς ἐξαγωγῆς ἑλληνικῶν καπνῶν εἰς Γερμανίαν, τὸ ὅποιον διὰ μόνης τῆς πριμοδοτήσεως δὲν ἦτο δυνατόν νὰ ἀντιμετωπισθῇ. Εὐτυχῶς ἐκ μέρους τῆς γερμανικῆς κυβερνήσεως ἐπεδείχθη συμφωνία ἣτις ἐφαρμοζομένη θὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν τοποθέτησιν καπνῶν εἰς τὴν γερμανικὴν ἀγορὰν, ἀνακουφιζομένων οὕτω τῶν ἑλληνικῶν ἐξαγωγῶν ἀπὸ τὴν πίεσιν ἣν ἀσκεῖ μέχρι τοῦδε ἡ ἀδυναμία τοποθετήσεώς τῶν εἰς τὴν κυριώτεραν προπολεμικὴν ἀγορὰν.

Ἡ συναλλαγματικὴ θέσις τῆς χώρας ἐξηκολούθησε καὶ κατὰ τὸ ἔτος 1950 ν' ἀποτελεῖ εὐπαθεῖς σημεῖον ἐντὸς τῶν προβλημάτων, ἅτινα ἀντιμετωπίζει ἡ οἰκονομία μας μεταπολεμικῶς.

Αἱ Εἰσαγωγαί

Ποικίλοι παράγοντες ἐπέδρασαν κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ 1950 παρεμποδίσαντες τὴν ἀναμενομένην ἐπίτευξιν οὐσιώδους βελτιώσεως τοῦ ἰσοζυγίου πληρωμῶν τῆς χώρας. Ἐκ τῆς διερευνήσεως τῶν κυριωτέρων αὐτῶν στοιχείων διαπιστοῦται κατ' ἀρχὴν αὐξήσις τοῦ ἐλλείμματος τοῦ ἐμπορικοῦ ἰσοζυγίου. Τὸ σύνολον τῶν εἰσαγωγῶν (ἄνευ τῆς ἀξίας τῶν δι' ἑἴσου συναλλάγματος ἀποκτηθέντων πλοίων) ἀνήλθε κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο εἰς δολλ. 397,7 ἑκατομ., ἐνῶ αἱ ἐξαγωγαί

άνηλθον εις δολλ. 85,1 εκατομ. Το έλλειμμα επομένως του έμπορικου ισοζυγίου άνηλθεν εις δολλ. 312,6 εκατομ. Έναντι έλλείμματος του 1949 εκ δολλ. 284,2 εκατ. Η παρατηρουμένη εν τούτοις αύξησις του έλλείμματος εκ δολλ. 28,4 εκατομ. όφειλομένη εις αύξησιν των εισαγωγών δέν επέφερε διατάραξιν του ισοζυγίου πληρωμών δοθέντος ότι τόσον ή διεύρυνσις αύτη του έλλείμματος, όσον και ή κάλυψις αύτης έπραγματοποιήθη κατά τό μεγαλύτερον μέρος διά της ταυτοχρόνου, από ενεργητικής πλευράς κινήσεως παραγόντων οΐτινες άμέσως συνδέονται προς την αύξησιν των εισαγωγών, μεταξύ των όποιων αί εισαγωγαι έξ έπανορθώσεων καλύπτουσι κατά δολλ. 19,6 εκατομ. ήτοι κατά τά 2)3 περίπου την διεύρυνσιν του έλλείμματος του έμπορικου ισοζυγίου.

ΑΙ ΕΞΑΓΩΓΑΙ

Αί έξαγωγαι έξ άλλου έλαχίστην παρουσιάζουσιν αύξησιν έναντι του προηγούμενου έτους, εκ δολλ. μόλις 1,7 εκατομ. καλύψασαι κατά τό έτος τούτο τά 23 %, των εισαγωγών (άνευ των έπανορθώσεων εισαγωγών), ήτοι ποσοστόν περίπου ώς τό του προηγούμενου έτους. Θα ήδύνατο εθεν να γίνει λόγος περί στασιμότητος των προσδιοριστικών του έμπορικου ισοζυγίου στοιχείων. Η διαπίστωσις αύτη είναι καθ' έαυτήν δυσμενής, δοθέντος ότι άνευ αναπτύξεως των έξαγωγών, αίτινες προπολεμικώς εκάλυπτον τά 70,5 %, των εισαγωγών, ή αποκατάστασις αυτοδυνάμου ευσταθείας εις τό ισοζύγιον των πληρωμών αποθαίνει προβληματική, ή δέ εξισόρρόπησις αυτού ήρτηται εξακολουθητικώς εκ της παροχής ξένης βοήθειας.

Τό ιδιαίζοντως όμως δυσμενές στοιχείον τό χαρακτηρίζον την εξέλιξιν του έμπορικου ισοζυγίου της χώρας κατά τό λήξαν έτος έγκειται εις την δυσμενή γενικήν τροπήν των «βρων έμπορίου» διά τάς ανταλλαγάς της 'Ελλάδος μετά των ξένων χωρών, ήτις ύπήρξεν εν των κυριωτέρων αίτιών της έλαχίστης κατ' άξίαν αύξήσεως του συνόλου των έξαγωγών του έτους 1950 έναντι του 1949.

Έπί του σοβαρού τούτου προβλήματος δέν να παρατηρηθή ότι ή ύψωσις των διεθνών τιμών ήτις έλαβε χώραν κατά τό 1950, δέν τήνόνησε τά ευγενή έξαγωγίγια έλληνικά προϊόντα, πλην έλαχίστων, ενώ αντίθετως πολλών εκ των εισαγωμένων βασικών ειδών αί τιμαι ύψώθησαν σημαντικώς. Αποτέλεσμα της τούτης κινήσεως των διεθνών τιμών ύπήρξεν όχι μόνον ή συνέχισις και επιδεινώσις της οργανικής άδυναμίας, ήν παρουσιάζει τό ισοζύγιον πληρωμών της χώρας, αλλά και ή έμμεσος πλην ουσιαστική μείωσις του πραγματικού έθνικου αυτης εισοδήματος.

Πλην του άνωτέρω βασικού αίτιου, έτερος παράγων όστις επέδρασε δυσμενώς επί του έμπορικου ισοζυγίου πληρωμών, ύπήρξεν ή επιχειρηθείσα και έφαρ-

μοσθεῖσα ἐπὶ ἐν ἔτος ἐν Ἑλλάδι: μερικὴ ἀπελευθέρωσις τῶν εἰσαγωγῶν ἐκ τῶν εὐρωπαϊκῶν χωρῶν τοῦ σχεδίου Μέρσαλ. Ἐπὶ τῶν ἀποτελεσμάτων τοῦ μέτρου τούτου πρέπει νὰ παρατηρηθῇ ὅτι παρὰ τὸ γεγονός τῆς ἀσκήσεως ἐλέγχου τιμῶν ἐπὶ τῶν ἀντιστοίχων εἰσαγωγῶν, αἱ μεγάλαι ἀναγοδιαστικαὶ ἀνάγκαι τῆς χώρας, συντρεχούσης καὶ τῆς ὑψώσεως τῶν τιμῶν εἰς τὴν εὐρωπαϊκὴν ἀγοράν, συνετέλεσαν εἰς τὴν ἐπιτάχυνσιν τοῦ ρυθμοῦ διαθέσεως τῶν συναλλαγματικῶν πόρων τῶν δημιουργουμένων ἐκ τῆς ἐμμέσου ἀμερικανικῆς βοήθειας καὶ τῶν ἐξαγωγῶν πρὸς τὰς χώρας τῆς Εὐρώπης. Τὸ γεγονός τοῦτο ἐπροκάλεσε διατάραξιν τοῦ εἰδικοῦ μετὰ τῆς Εὐρώπης ἰσοζυγίου πληρωμῶν τῆς Ἑλλάδος καὶ ἐπέβαλε τὴν ἀνάγκην ὠρισμένων ἐνεργειῶν, ἀποδλεπουσῶν ἀφ' ἑνὸς εἰς τὴν αὐξήσιν τοῦ πιστωτικοῦ ὀρίου (duota) τῆς Ἑλλάδος εἰς τὴν Ἐνωσιν Εὐρωπαϊκῶν Πληρωμῶν καὶ ἀφ' ἑτέρου εἰς τὴν αὐξήσιν τῆς ἀμερικανικῆς βοήθειας διὰ πληρωμὰς ἐν Εὐρώπῃ.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω καταφαίνεται ὅτι ἡ συναλλαγματικὴ θέσις τῆς χώρας ἐξακολουθεῖ νὰ παραμένῃ εὐπαθὴς συνεπεῖα τῆς ἐλλειμματικότητος τοῦ ἐμπορικοῦ ἰσοζυγίου δημιουργούσης διὰ τὴν χώραν μας, ἣτις στερεῖται ἐτέρων ἐπαρκῶν πόρων, ἀντιστοίχως μεγάλῃν ἐλλειμματικότητα καὶ τοῦ ἰσοζυγίου πληρωμῶν.

Ἡ ἀνάγκη χαράξεως καὶ ἐφαρμογῆς πολιτικῆς αὐξήσεως τῶν ἐξαγωγῶν ἀποτελεῖ, φρονοῦμεν, ἐν ἐκ τῶν πρωτίστως καὶ πλέον ἐπιτακτικῶν μέτρων τῆς γενικῆς οἰκονομικῆς ἡμῶν πολιτικῆς. Πιστεύομεν δὲ ὅτι ὑφίστανται οὐσιαστικὰ περιθώρια ἀναπτύξεως τῶν ἐξαγωγῶν, πρὸς τοῦτο ὅμως ἐπιβάλλεται ἡ λήψις δλων τῶν μέτρων, τὰ ὁποῖα θὰ ἐξασφαλίσουν εἰς τὰ ἐλληνικὰ προϊόντα ἀνταγωνιστικὴν ἱκανότητα εἰς τὰς ξένας ἀγοράς.

Ἡ ΑΥΞΗΣΙΣ ΤΩΝ ἈΔΗΛΩΝ Πόρων

Οὐσιώδη αὐξήσιν, ἐτόνισεν ὁ κ. Μαντζαβίνος, παρουσιάζει κατὰ τὸ 1950 τὸ καθαρὸν ὑπὲρ τῆς χώρας ἀποτέλεσμα ἐκ τῆς κινήσεως τῶν ἀδήλων πόρων καὶ πληρωμῶν, ἀνελθὸν εἰς δολλ. 38,7 ἑκατομ. ἔναντι δολλ. 27,2 ἑκατομ. τοῦ 1949. Ἡ παρατηρουμένη αὐξήσις ὀφείλεται κυρίως εἰς τὴν μεγαλύτεραν εἰσοδήν μεταναστευτικῶν ἐμβασμάτων καὶ ναυτιλιακοῦ συναλλάγματος. Τοῦ τελευταίου τούτου πόρου αὐξήσις ἐπῆλθε κατόπιν τῆς ρυθμίσεως καὶ τοῦ ζητήματος τῆς καταβολῆς φόρων ὑπὲρ τῆς ὑπερποντίου ναυτιλίας. Ἡ συμβολὴ τῶν ἀδήλων πόρων εἰς τὴν κάλυψιν μέρους τοῦ ἐλλείμματος τοῦ ἰσοζυγίου πληρωμῶν ὑπῆρξε πάντοτε ἰδιαίτερας σημασίας, ἐφ' ἧ καὶ ἀποτελεῖ εὐχάριστον διαπίστωσιν τὸ γεγονός αὐξήσεώς των κατὰ τὸ 1950. Ἐλπίζεται δὲ καὶ περαιτέρω βελτίωσις τῶν ἀδήλων πόρων ἰδίᾳ ἐκ τοῦ κονδυλίου τῆς ναυτιλίας καὶ τοῦ τουρισμοῦ. Εἰς τὴν ἀπόκτησιν περισσοτέρων ἀδήλων πόρων ἐν γένει παρὰ τῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος κατὰ

τὸ ἔτος τοῦτο συνετέλεσε καὶ τὸ γεγονός ὅτι ἡ ἀπόκλισις τῆς ἐλευθέρως τιμῆς τοῦ συναλλάγματος ἔναντι τῆς ἐπισήμου ὑπῆρξε μικροτέρα ἀπὸ τὸ ἔτος 1950, ἐν συγκρίσει πρὸς τὰ προηγούμενα ἔτη. Σοβαρὰν ἐπιδάρουσιν τοῦ ἰσοζυγίου πληρωμῶν ἀπέτελεσε κατὰ τὸ 1950 ἡ διάθεσις συναλλάγματος δι' ἀπόκτησιν χρυτῶν λιρῶν πρὸς ἄσκησιν πολιτικῆς σταθερότητος τοῦ νομίσματος. Ἡ Ἑλλάς, ὡς πρὸς τὸ σημεῖον τοῦτο, ἀπότισε βαρὺν τὸν φόρον εἰς τὰς διεθνεῖς περιπλοκάς, ὧν ὁ ψυχολογικὸς ἀντίκτυπος ἐξεδηλώθη ἰσχυρὸς εἰς τὴν ἑλληνικὴν οἰκονομίαν. Τὸ παραμένον, μετὰ τὴν χρησιμοποίησιν τοῦ ἐκ τῶν ἐξαγωγῶν καὶ ἀθῆλων πόρων, κυρίως ὁμοῦ διὰ τῆς ἀμερικανικῆς βοήθειας τῆς παρεχομένης ἐκ τοῦ σχεδίου Μάρσαλ.

Τὸ σύνολον τῆς κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο χρησιμοποιηθείσης ἀμέσου καὶ ἐμμέσου ἀμερικανικῆς βοήθειας, περιλαμβανομένης καὶ τῆς τεχνικῆς βοήθειας, ἀνῆλθεν εἰς 504,4 ἑκατομ. Τὸ ποσὸν τοῦτο ἐκφράζει ἐν τελευταίᾳ ἀναλύσει τὴν τάξιν μεγέθους, ἀληθῶς τεραστίαν, εἰς τὴν ἀνέρχεται ἡ ἔτησις ἐλλειμματικότητος τῆς ἑλληνικῆς οἰκονομίας ἀπὸ τῆς πλευρᾶς τῶν συναλλαγματικῶν σχέσεων αὐτῆς μετὰ τῶν ξένων οἰκονομιῶν. Ἐκφράζει ὁμοῦ παραλλήλως πόσον πολῦτιμος εἶναι διὰ τὴν χώραν ἡ ἀρωγὴ τῆς μεγάλης μας συμμάχου τῶν Η. Π. Ἀμερικῆς, χάρις εἰς τὴν ὁποίαν κατωρθώθη ἡ διατήρησις τῆς ἰσορροπίας τῆς ἑλληνικῆς οἰκονομίας, ἐν μέσῳ μάλιστα τῶν τραγικῶν περιστάσεων, ὑπ' ἃς ἡ χώρα διετέλεσε. Διὰ τὸν λόγον ἀκριδῶς αὐτὸν καὶ παρὰ τὸ γεγονός ὅτι ἰδιαίτερα πρόνοια λαμβάνεται ὑπὸ τῆς μεγάλης φίλης Δυνάμεως, ὅπως συνεχισθῇ ἡ παροχὴ βοήθειας εἰς τὴν χώραν μας καὶ κατὰ τὰ προσεχῆ ἔτη, ἐπιβάλλεται ἵνα ἡ προσοχὴ ἡμῶν στραφῇ πρὸς τὴν κατεύθυνσιν τῆς διαθέσεως ὅλων τῶν δυνάμεων τῆς οἰκονομίας μας πρὸς ἀξέησιν τῶν ἐθνικῶν πόρων.

Ἀναφερομένους εἰς τὴν ὅλην καταβαλλομένην ὑπὸ τῆς Ἑλλάδος προσπάθειαν πρὸς ἀνάπτυξιν τῆς οἰκονομίας τῆς, ὑπογραμμίζει ὅτι πρωταρχικὸν αὐτῆς ἔργον εἶναι ἡ ἀνάπτυξις νέων παραγωγικῶν τομῶν. Ἡ ἀρξασμένη κατὰ τὸ 1950, λέγει ὁ κ. Μαντζαβίνος, ἐργασία διὰ τὴν πραγματοποίησιν τῶν ἔργων ἐξηλεκτρισμοῦ, θὰ ἐξασφαλίσῃ εἰς τὴν χώραν ἕνα καλύτερον μέλλον. Ἡ πορεία τῆς ἀνασυγκροτήσεως, συνέχισεν ὁ κ. Μαντζαβίνος θὰ ἐξελίσσεται με ταχυτάτην πρόοδον, ἂν μὴ ἄλλοι ἀντιῆσοι παράγοντες, μὴ ὀφειλόμενοι ὁμοῦ τὴν φορὰν αὐτὴν εἰς ἐσωτερικὰς συνθήκας, δὲν ἐνεφανίζοντο ἐκ νέου, ἵνα ἀσκήσουσιν τὴν ἀνασχετικὴν τῶν πίεσιν ἀπὸ τῶν μέσων τοῦ 1950 καὶ ἐντεῦθεν.

Ἡ Κορέα γίνεταί αἰφνιδίως ἡ αἰτία ζοφερᾶς ἀπειλῆς νέου παγκοσμίου πολέμου. Ὅπισθεν τοῦ τοπικοῦ αὐτοῦ ἐπεισοδίου διαγράφεται ἡ δυνατότης γενικῆς ἀναταραχῆς καὶ συρράξεως. Ἀπὸ τοῦ θέρους τοῦ ἔτους 1950 ἡ ἀνθρωπότης ζῇ ἐκ νέου τὴν ἀτμόσφαιραν τοῦ φόβου, τῶν κινδύνων καὶ τῆς ἀγῶ-

νάς. Ἀρνηταὶ σκοτεινοὶ καὶ ἀμείλικτοι ποῦ ζητοῦν νὰ καταλύσουν τὴν ἐλευθέραν δημιουργικὴν ἀμιλλαν τῶν Ἐθνῶν καὶ τῶν ἐλευθέρων Λαῶν καὶ νὰ ἀντικαταστήσουν μὲ τὴν στεγνὴν καὶ ἀγονοὺν ὁμοιομορφίαν τῆς ἐρυθρᾶς τυραννίας, βάλλουν ἐναντίον τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς εἰρηνικῆς ἀνορθώσεως τῆς Εὐρώπης.

Ἐνώπιον τῆς ἀνανεωθείσης τρομερᾶς ἀπειλῆς ὁ δυνατικός κόσμος ἀνασυντάσσεται. Αἱ Ἠνωμένοι Πολίται τῆς Ἀμερικῆς ἐξαίρονται καὶ πάλιν εἰς τὸ ἐπίπεδον τῶν ἀνωτέρων ἰδεωδῶν καὶ οἱ Ἠγέται αὐτῆς μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τὸν πρῶτον Ἀμερικανὸν πολίτην Πρόεδρον Τρούμαν, ἀναλαμβάνουν τὴν πρωτοβουλίαν τῆς προστασίας τῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς καὶ ἀξιοπρεπείας ἀπὸ τὸν διαγραφόμενον ἀμεσον κίνδυνον.

Καταλήγων ὁ κ. Μαντζαβίνος τονίζει: ὅτι ἐὰν ἀτενίσωμεν εἰς τὸ ἐπιτελεσθὲν ἤδη ἔργον ἀπὸ τῆς ἀπελευθερώσεως καὶ εἰς τὰ ἐπιτευχθέντα ἀποτελέσματα πρὸς οἰκονομικὴν ἡμῶν ἀνόρθωσιν, δυνάμεθα νὰ εἴμεθα εἰδικοί ὅτι ὄχι μόνον δὲν θέλομεν καμφοῖν πρὸ τῶν νέων δυσχερειῶν, ἀλλὰ θὰ συνεχίσωμεν τὸν δυσχερῆ δρόμον διὰ τὴν ἀνασυγκρότησιν τῆς χώρας, στηριζόμενοι ἐπὶ τῆς ἐδραίας παραγωγικῆς βάσεως τὴν ὁποίαν ἐδημιουργήσαμεν ἤδη καὶ εἰς τὸν συνεχῆ μόχθον καὶ τὴν ἀκαμπτὸν προσπάθειαν ὁλοκλήρου τοῦ λαοῦ.

Ἡ Ἑλλάς ἠνωμένη καὶ ἀδιαίρετος μὲ τὴν σκαπάνην εἰς τὴν χεῖρα, ἀλλὰ καὶ μὲ τὸ ὄπλον παρὰ πόδα, ἴσταται παρὰ τὸ πλευρὸν τῆς μεγάλης Ἀμερικανικῆς Δημοκρατίας, τῆς Μεγάλης Βρεταννίας καὶ τῆς ἀνασυγκροτουμένης Δυτικῆς Εὐρώπης πρὸς προάπτυσιν ὄχι μόνον τῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς ζωῆς τῆς, ἀλλὰ καὶ τῆς Εἰρήνης καὶ τῶν ἀνθρωπίνων ἰδεωδῶν. Ὅφειλομεν τέλος νὰ τονίσωμεν ὅτι παρὰ τὴν στροφὴν, τὴν ὁποίαν ὁ Κορσατικός πόλεμος ἔδωκεν εἰς τὴν διεθνή πολιτικὴν καὶ οἰκονομικὴν ἐξέλιξιν, ἡ θαθεῖα πεποιθήσις καὶ ἀκλόνητος προσήλωσις τῆς μεγάλης δυνάμεως τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν καὶ ὁλοκλήρου τοῦ Δυτικοῦ κόσμου εἰς τὸ ἰδεώδες τῆς Εἰρήνης, ἀποτελοῦν τὴν μεγαλύτεραν ἐγγύησιν ὅτι ἡ ἀπειλή τοῦ πολέμου θέλει τελικῶς ἀποτραπῆ. Εἶναι τόσον ἀπροσμετρήτως θαρεῖται αἱ εὐθῦναι μᾶς: συρράξεως, ἢ ὁποία θὰ ἐσήμαινε τὴν ὁλοκληρωτικὴν καταστροφὴν τῆς ἀνθρωπότητος, ὥστε νὰ μὴ χωρῆ ἀμφιβολία ὅτι ἡ πολιτικὴ ἡγεσία τοῦ κόσμου οὐσσομὸς θὰ ἀπαλλάξῃ ταχέως τοὺς λαοὺς τῆς γῆς ἀπὸ τὸν σημερινὸν ἐφιάλτην καὶ θὰ ἐξασφαλίσῃ εἰς αὐτὸν τὸ μέγιστον δυνατὸν ὄψρον: Τὴν ἐλευθέραν καὶ εἰρηνικὴν ἐπιβίωσιν.

Καὶ ἀφοῦ ὁμιλοῦμεν περὶ ἐλευθερίας τῶν ἀνθρώπων χρέος ἱερὸν θεωροῦμεν ν' ἀπευθύνωμεν ἀπὸ τὸ δῆμα τοῦτο ἐνθουσιώδη χαιρετισμὸν πρὸς τὰ ὑπέροχα Ἑλληνόπουλα, τὰ ὁποία κατὰ τὰ μεγάλα παραδείγματα τῶν προγόνων μας μάχονται σήμερον εἰς τὸν 38ον Παράλληλον τῆς μακρινῆς χερσονήσου

μέ την ιδίαν πίστιν και τὰ ἴδια ἰδανικά; διὰ τὰ ὅποια ἐπολέμησαν εἰς τὴν Πίνδον, τὰ ἔχυρά τῆς Μακεδονίας, τὸ Βίτσι καὶ τὸν Γράμμον.

Αἱ εὐχαί μας διὰ μίαν ἀκόμη μεγάλην Νίκην συνοδεύουν ὄχι μόνον τὰ τέκνα τῆς Ἑλλάδος, ἀλλὰ καὶ τῶν ἄλλων ἐλευθέρων Λαῶν.

Ο ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΗΣ 31ης ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1950

Ἄκολούθως ὁ κ. Μαντζαβίνος πρόβη εἰς λεπτομερῆ ἀνάλυσιν τῶν κυριωτέρων στοιχείων τοῦ Ἑνεργητικοῦ καὶ Παθητικοῦ τῆς Τραπεζῆς, ἀναφέρων ὅτι τὰ ἀποτελέσματα τῆς χρήσεως ταύτης ἐπέτρεψαν τὴν διάθεσιν, ἐκ τῶν καθαρῶν κερδῶν τοῦ ἔτους τούτου ἀνελθόντων εἰς ὄρχ. 3.096.063.297, ποσοῦ δραχμῶν 2.400.000.000 πρὸς πληρωμὴν μερίσματος πρὸς 4% ἐπὶ κεφαλαίου ὄρχ. 60.000.000.000, συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρον 71 τοῦ Καταστατικοῦ τῆς Τραπεζῆς. Τὸ ἀπομένον καθαρὸν ἀδιάθετον ὑπόλοιπον ἀνερχόμενον εἰς τὸ ποσὸν τῶν ὄρχ. 543.898.297, μεταφέρεται εἰς νέον.

Ὁ κ. Μαντζαβίνος, ἀφοῦ ἀνέφερε τὴν ἀναπτυχθεῖσαν ὑπὸ τῆς Τραπεζῆς δραστηριότητα διὰ τῆς ἐπεκτάσεως τῶν ἐργασιῶν τῆς καὶ ἐξέφρασεν ἐξ ὀνόματος τοῦ Ἰδρύματος τὰς εὐχαριστίας του διὰ τὴν καταβληθεῖσαν ὑπὸ τοῦ προσωπικοῦ τῆς Τραπεζῆς προσπάθειαν, ἀπέυτε φόρον τιμῆς εἰς τὴν μνήμην τοῦ ἐκλιπόντος κατὰ τὸ 1950 πρώτου διοικητοῦ τῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος Ἀλεξάνδρου Διομήδους, καθὼς καὶ τοῦ ἐπὶ σειράν ἐτῶν κυβερνητικοῦ παρὰ τῆ Τραπεζῆ ἐπιτρόπου, Γενικοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Δημοσίου Λογιστικοῦ, Πέτρου Ἐξαρχάκη.